

Εισαγωγικό σημείωμα

Το βιβλίο αυτό, είναι ένα μουσικό τετράδιο εργασίας που απευθύνεται στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας (προνήπια και νήπια) και έρχεται να συμπληρώσει το μάθημα της μουσικής προπαιδείας, που είναι κυρίως βιωματικό (τραγούδι, κίνηση, ακρόαση, δραματοποίηση, παίξιμο κρουστών οργάνων, μουσικό παιχνίδι κλπ).

Στόχος του βιβλίου είναι να βοηθήσει τα παιδιά να αναπτύξουν μουσική αντίληψη και να τα φέρει σε επαφή με βασικά στοιχεία της μουσικής.

Η συγγραφή του βιβλίου προέκυψε από την ανάγκη να έχουν οι μικροί μου μαθητές το δικό τους μουσικό τετράδιο, που θα αποτυπώνει στο χαρτί ένα μεγάλο μέρος των μουσικών μας δραστηριοτήτων. Η διδακτική εμπειρία μου έδειξε ότι στα περισσότερα παιδιά αυτής της ηλικίας (4 – 6 ετών) αρέσει πολύ να γράφουν ή να ζωγραφίζουν και η διαδικασία αυτή τα βοηθάει να μάθουν καλύτερα ότι έχουμε δουλέψει στο βιωματικό μέρος του μαθήματος. Ακόμη, τα παιδιά νιώθουν μεγάλη ικανοποίηση όταν έχουν το δικό τους μουσικό βιβλίο με τις εργασίες όλης της χρονιάς συγκεντρωμένες, από το να δουλεύουν σε σκόρπιες φωτοτυπίες που το πιο πιθανό είναι να τσαλακωθούν και στο τέλος να χαθούν. Το βιβλίο θα το κρατήσουν και θα μπορούν ανά πάσα στιγμή στο μέλλον να το ξεφυλλίσουν για να θυμηθούν τα μουσικά όργανα, τις νότες και τις μουσικές έννοιες. Ας σκεφτούμε άλλωστε ότι τα μεγαλύτερα παιδιά που μαθαίνουν κάποιο μουσικό όργανο και δεν έχουν παρακολουθήσει πριν το μάθημα της μουσικής προπαιδείας, συνήθως δεν γνωρίζουν τα υπόλοιπα μουσικά όργανα, όπως άλλωστε και οι περισσότεροι ενήλικες.

Αλλά και για τους μουσικοπαιδαγωγούς είναι ένα πολύτιμο εργαλείο που βοηθάει να σχεδιάσουν το διδακτικό μουσικό υλικό και να το πλαισιώσουν με ποικίλα βιωματικά στοιχεία.

Το βιβλίο αποτελείται από τρία μέρη:

1. Στο πρώτο μέρος αρχικά μαθαίνουμε να ξεχωρίζουμε τους μουσικούς ήχους από τους υπόλοιπους (θορύβους και ήχους του περιβάλλοντος). Στη συνέχεια γνωρίζουμε τα μουσικά όργανα. Ξεκινάμε με τα κρουστά, γιατί αυτά κυρίως χρησιμοποιούμε στο μάθημα της μουσικής προπαιδείας. Αφού μάθουμε να τα κρατάμε σωστά, να τα παίζουμε και να τα ξεχωρίζουμε ανάλογα με την ιδιαίτερη χροιά και το υλικό τους (ξύλινα, μεταλλικά, δερμάτινα), τα βρίσκουμε στο βιβλίο και τα βάζουμε. Ακολουθούν τα έγχορδα και τα πνευστά ανά κατηγορίες, κάποια βασικά ελληνικά παραδοσιακά όργανα και τέλος παραδοσιακά όργανα από διάφορα μέρη του

κόσμου. Σε κάθε περίπτωση, πρώτα βλέπουμε τα όργανα και μαθαίνουμε να τα αναγνωρίζουμε, στη συνέχεια τα ακούμε από ηχογραφήσεις ή και ζωντανά (εάν υπάρχει η δυνατότητα) και μετά τα βάζουμε.

2. Στο δεύτερο μέρος ερχόμαστε σε επαφή με τη μουσική σημειογραφία: το πεντάγραμμο, το κλειδί του σολ, τις νότες και τις μουσικές αξίες. Τα παιδιά μαθαίνουν να τα σχηματίζουν ακολουθώντας τις διακεκομμένες γραμμές και μετά μόνα τους (αν είναι εφικτό). Στο βιωματικό μέρος του μαθήματος μπορεί να προηγηθεί ακρόαση μουσικών παραμυθιών για το πεντάγραμμο και τις νότες. Επίσης παίζουμε τις νότες στην κλίμακα του ντο στο μεταλλόφωνο και μαθαίνουμε να τις τραγουδάμε, καθώς επίσης και σχετικά τραγούδια
3. Τέλος, στο τρίτο μέρος γνωρίζουμε κάποια χαρακτηριστικά του ήχου όπως η ένταση και το τονικό ύψος, την ταχύτητα [tempo], το λεγκάτο και το στακάτο (τρόπος εκτέλεσης), καθώς επίσης στοιχεία για το χαρακτήρα της μουσικής και τα συναισθήματα που μας προκαλεί. Προηγούνται πάντα ακροάσεις μουσικών έργων, μουσικά παιχνίδια και τραγούδια ώστε τα παιδιά να βιώσουν τις μουσικές έννοιες.

Τα παιδιά μετά το βιωματικό μέρος του μαθήματος, δουλεύουν την αντίστοιχη εργασία του βιβλίου. Αρχικά, έρχονται σε οπτική επαφή με το μουσικό αντικείμενο και στη συνέχεια αναπτύσσουν τη λεπτή κινητικότητα, τη διάκριση και την ομαδοποίηση με τρόπο ευχάριστο και δημιουργικό.

2

Στα δύο πρώτα μέρη του βιβλίου είναι καλό στο κάθε μέρος να ακολουθούμε την σειρά των ασκήσεων πχ στο 1^ο πρώτο μέρος δεν θα δουλέψουμε πρώτα τα πνευστά όργανα και μετά την διάκριση μουσικών ήχων. Φυσικά όμως μπορούμε να δουλεύουμε ταυτόχρονα ασκήσεις και από τα τρία μέρη. Δηλαδή δεν χρειάζεται να ολοκληρώσουμε το 1^ο μέρος με τα μουσικά όργανα και μετά να ξεκινήσουμε το 2^ο μέρος με τα μουσικά σύμβολα. Ακόμη αν το βιβλίο το ξεκινήσουν τα παιδιά στην τάξη των προνηπίων, μπορούν να το ολοκληρώσουν την επόμενη χρονιά στην τάξη των νηπίων, καλύπτοντας έτσι και τα δύο έτη της μουσικής προπαιδείας.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά, τον σύζυγο μου, **Λεδάκη Κυριάκο**, (μουσικό) για την επιμέλεια και επεξεργασία των εικόνων και των κειμένων και την καλή μου φίλη, **Τσαφή Αντιγόνη**, (ζωγράφο) για τη σχεδίαση του εξωφύλλου, «το σπίτι της Μουσικής» στη σελίδα 7, «ο λαγός και η χελώνα» στη σελίδα 36.

Φιλικά,
Μαρία Χατζούλη